

**SAVEZ UDRUŽENJA GLUHIH I NAGLUHIH
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**

71000 Sarajevo, ulica Ferhadija broj 19.

Tel/fax/sms. 033 211 814

061 605 851

Email: sugin.fbih@bih.net.ba

ID: 4201894790008

BOSNA BANK INTERNATIONAL SARAJEVO

Transakcijski račun: 1413085320001144

Federacija Bosna i Hercegovine
**PARLAMENT FEDERACIJE
SARAJEVO**

Primljeno: 30-09-2024			
Org. jed.	Broj	Priloga	Vrijednost
01,02	-02-	1892	122

Poštovani!

U toku je procedura oko donošenja Zakona o jedinstvenim načelima i okviru materijalne podrške licima sa invaliditetom.

Savez, kao jedna od organizacija osoba sa invaliditetom, pozdravlja svaku aktivnost usmjerenu na poboljšanje opšteg položaja osoba sa invaliditetom, pa tako i u ovom slučaju gdje su predviđena značajna poboljšanja za sve kategorije osoba sa invaliditetom, osim za kategoriju gluhih i nagluhih osoba.

Naime, u članu 12. pomenutog Zakona date su definicije osoba sa invaliditetom: „... tačka b) gluha i nagluha i tačka c) sa poremećajima u govoru i glasu.“

Međutim, u članu 19. istog Zakona (uslovi za ostvarivnaje prava na dodatak za njegu i pomoć od drugog lica), nigdje se ne pominje kategorija „gluha i nagluha lica i lica sa poremećajima u govoru i glasu“.

Član 7. istog Zakona, navedeno je: „... tačka a) kod kojih je ocjenom medicinskog vještačenja zdravstvenog stanja Instituta za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja utvrđen procenat ukupnog oštećenja organizma u visini od 90% i 100%.“

Populaciji gluhih i nagluhih osoba priznato je oštećenja organizma u visini od 90% i 100%, ali im nije priznato pravo na tuđu njegu i pomoć drugog lica i pravo na ortopedski dodatak.

Tuđa njega i pomoć drugog lica za ovu kategoriju osoba sa invaliditetom sastoji se u obezbjeđenju tumača znakovnog jezika za potrebe gluhih i nagluhih lica u svakodnevnom životu.

Očigledno je da se ne može obezbijediti tumač znakovnog jezika za svaku osobu, ali obezbjeđenjem izvjesnog dodatka moglo bi se omogućiti da se gluhim i nagluhim osobama olakša pristup državnim intitucijama i zdravstvenim ustanovama na taj način što će im se omogućiti da sami angažuju tumača znakovnog jezika u kontaktu sa drugim licima.

U kontaktu sa predstavnicima Instituta za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja Sarajevo, Savez kao pokretač inicijative za izmjenu navedenog člana, je dobio punu podršku od strane Instituta i obećenja da će se pružiti puna pomoć u realizaciji ove inicijative, a u saradnji sa odgovarajućim intitucijama u Federaciji BiH, na način da se izvrše odgovarajuće izmjene i dopune zakonske regulative, koje će omogućiti Institutu da svojim nalazom i mišljenjem prizna tuđu njegu i pomoć drugog lica za ovu kategoriju osoba sa invaliditetom.

Savez je mišljenja da je pokretanje procedure oko donošenja Zakona o jedinstvenim načelima i okviru materijalne podrške licima sa invaliditetom, idealna prilika da se ovo pitanje od krucijalnog značaja za populaciju gluhih i nagluhih osoba riješi na zadovoljavajući način, i predlažemo da se u prijedlog ovog Zakona uvrste i odredbe napred navedene, koje se odnose na kategoriju gluhih i nagluhih lica,

Savez je protiv usvajanja ovog Zakona u ovom obliku jer se plašimo da će se i ovog puta zaobići osnovne potrebe populacije gluhih i nagluhih osoba i očekujemo da će se odgovarajućim izmjenama ovog prijedloga Zakona, u ovoj početnoj fazi, uspješno riješiti pitanje tuđe njege i pomoći drugog lica, a čime bi se izbjegla dalja diskriminacija gluhih i nagluhih lica.

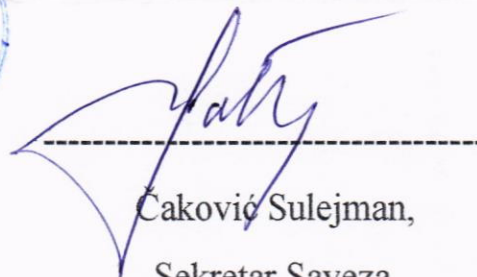
Ovim putem željeli bismo da Vam skrenemo pažnju na opasnost od nastajanja diskriminacije prema osobama sa invaliditetom – u ovom slučaju gluha i nagluha lica, a očekujemo da, u okviru svojih mogućnosti, spriječite donošenje ovog Zakona u ovom obliku.

S poštovanjem!

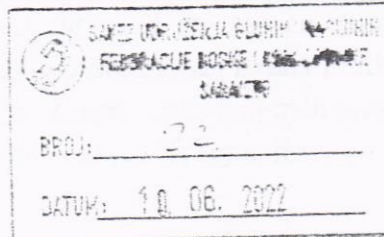
Broj: 73/2024

Sarajevo, 27.09.2024.g.

Čaković Sulejman,
Sekretar Saveza,

Broj: 01- 1246 /21
Sarajevo, 10.06.2022.godine

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
FEDERALNO MINISTARSTVO RADA
I SOCIJALNE POLITIKE

- Sektor za socijalnu zaštitu i zaštitu porodica sa djecom;
- Sektor za zaštitu i inkluziju osoba sa invaliditetom, civilnih žrtava rata i jedinstveni registar

PREDMET: Zamolba za sudjelovanje u postupku pripreme zakonskih i podzakonskih propisa,
dostavlja se

Poštovani.

Uzimajući u obzir zaključke Vlade Federacije BiH iz proteklog razdoblja koji se odnose na pripremu novog prijedloga zakona koji će regulirati zaštitu osoba sa invaliditetom, kao i obavijest na stranici naslovnog ministarstva da je pripremljen prijedlog Zakona o zaštiti civilnih žrtava rata dostavljamo vam ovu molbu.

Naime, zakonski ali i podzakonski propisi koji se odnose na zaštitu osoba sa invaliditetom, zaštitu porodica sa djecom, roditelje njegovatelje, zaštitu civilnih žrtava rata i ostale kategorije često sadrže odredbe koje se odnose na postupak i medicinsko vještačenje koje u Federaciji BiH provodi Institut za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja.

Smatramo da prilikom utvrđivanja nacrti i prijedloga takvih propisa, u stručno – medicinskom dijelu koji se odnosi na postupak medicinskog vještačenja i rad Instituta, definiranje pojmova (npr. njega i pomoć drugih osoba, ortopedski dodatak, uzroci invalidnosti itd.), korištenje lista i pravilnika liječnika vještaka i/ili komisija, potrebno konzultirati i Institut za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja.

Navodimo prijem da je po našem mišljenju član 2. Zakona o roditeljima njegovateljima u dijelu gdje navodi invaliditet osobe „uzrokovan bolešću ili poremećajem u razvoju“ doveo do diskriminacije osoba kod kojih je invaliditet uzrokovan povredom.

Pored toga definicije iz člana 18.d i 18.e Zakona o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite obitelji s djecom u pogledu određivanja potrebe za tuđom njegom i pomoći i ortopedskim dodatkom također ostavlja otvorenim određena pitanja kao što su

1

ID broj: 4201141000004, PDV broj: 20114100004, Žiro računi: 1410010001745195 kod BBI banke dd Sarajevo, 1020500000078568 kod Union bank dd Sarajevo; Tel: 033/250-570, 250-578, Fax: 033/250-571, E-mail: sekretar@imvzs.ba, info@imvzs.ba.

primjena tuže njege i pomoći za gluha i gluhonijema lica (u pogledu čeka smo imali kontakte i sastanke sa udruženjem „Svez gluhih i nagluhih Federacije BiH“).

Pored toga ostalo je pitanje određivanja procenta invaliditeta kod ocjene invaliditeta civilnih žrtava rata jer na osnovu člana 80. trenutno važećeg Zakona o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite obitelji s djecom i dalje na snazi Pravilnik o ocjenjivanju oštećenja organizma civilnih žrtava rata (Sl. novine FBiH 55/06) kojim se određuje primjena Pravilnika o utvrđivanju procenta vojnog invaliditeta ("Službene novine Federacije BiH", broj 41/04).

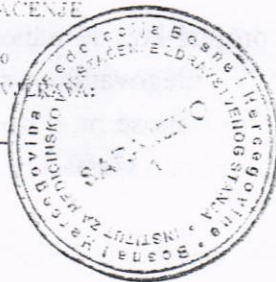
Radi svega navedenog ponovno ističemo da je potrebno, prilikom utvrđivanja nacrta i prijedloga zakonskih i podzakonskih propisa iz vaše nadležnosti, a u koje su uključene odredbe koje se odnose na postupak i medicinsko vještačenje koje u Federaciji BiH provodi Institut za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja uključiti i Institut s time da molimo da nam dostavite prijedlog Zakona o zaštiti civilnih žrtava rata prije upućivanja u proceduru usvajanja.

S poštovanjem.

direktor, dr. Ludvig Letica

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
INSTITUT ZA MEDICINSKO VJEŠTAČENJE
ZDRAVSTVENOG STANJA
Branislava Đurđevića 12 Sarajevo
KOPIJA VJERNA ORIGINALU: TVRDI I OVTIČAVA:

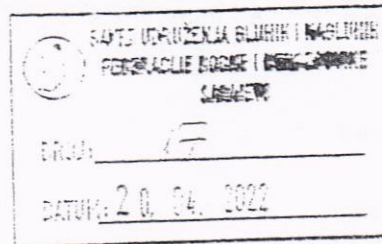
Ovlaštena osoba

2

ID broj: 4201141000004, PDV broj: 20114100004, Žiro računi: 1410010001745195 kod BBI banke dd Sarajevo, 1020500000078568 kod Union bank dd Sarajevo; Tel: 033/250-570, 250-578, Fax: 033/250-571, E-mail: sekretar@imvzs.ba, info@imvzs.ba.

Broj: 01-814-2/22
Sarajevo, 20.04.2022.godine

SAVEZ UDRUŽENJA GLUHIH I NAGLUHIH
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Ferhadija 19
71 000 Sarajevo

Veza: Vaš akt 24/2022 od 12.04.2022.godine

Poštovani,

U vezi Vašeg akta broj gornji, koji smo zaprimili dana 15.04.2022.godine, kao i pitanja na kojima se razgovaralo na nedavno održanom sastanku, ističemo da je trenutno zakonska regulativa koja je određena Zakonom o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite obitelji s djecom (Službene novine FBiH 36/99, 54/04, 39/06, 14/09, 45/16, 40/18) takva da se određivanje prava na njegu i pomoć druge osobe određuje sukladno članu 18. d. naprijed navedenog Zakona i to na osnovu Nalaza, ocjene i mišljenja Instituta za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja.

Odredba iz Zakona koja navodi „mišljenje Instituta“ nažalost ne znači da se navedeno pravo može određivati na osnovu slobodne procjene, već isključivo sukladno članu 18. d. navedenog Zakona.

Kao što smo vam i naveli tijekom održanog sastanka smatramo da je navedeni član Zakona određen previše specifično i usmjeren više na osobe koje su zbog svoga tjelesnog oštećenja onemogućene u kretanju, bez uzimanja u obzir ostalih oštećenja koje utječu na normalno udovoljavanje osnovnim životnim potrebama što je slučaj kod gluhih i nagluhih osoba.

Ostajemo kod našeg stava da je ovo pitanje i problem potrebno riješiti putem izmjena zakonske regulative kao i donošenja podzakonske regulative, a u kojem postupku ćemo vam pokušati pružiti svu neophodnu pomoć. Poznato nam je da je Vlada Federacije BiH tijekom ove godine odredila da će se napraviti sektorska strategija socijalne zaštite, za što je zaduženo Federalno ministarstvo rada i socijalne politike. Smatramo da će zbog ove činjenice u dogledno vrijeme biti potrebno donošenje izmjena i dopuna Zakona o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite obitelji s djecom. Ukazujemo da je ovo možda prilika da ovo pitanje iznesete i predočite prema navedenom resornom ministarstvu.

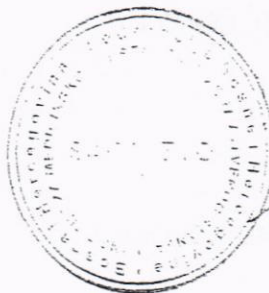
1

U svakom slučaju biti ćemo vam od pomoći kod rješavanja ovog pitanja kao i pojedinačnih pitanja i problema koji se mogu pojaviti u svakodnevnom obavljanju naše djelatnosti odnosno vještačenje vaših članova.

S poštovanjem.

akt pripremio:

Ivan Cvjetković, sekretar Instituta

[Handwritten signature]
direktor, dr. Ludvig Letica